

Quan la cultura suggereix la fe

Dc, 27/02/2019 per Catalunya Religió

(*Laura Mor -CR*) Algunes formes culturals no tenen una funció litúrgica, són fora de la pràctica religiosa. En canvi, ajuden a l'espiritualitat, recorden que Jesús va predicar l'Evangeli i obren una possibilitat de fe. Així ho sosté el professor i escriptor **Ferran Sáez** a l'assaig *El cos de l'esperit*, que acaba de publicar Viena Edicions dins de la col·lecció Cristianisme i Cultura de la Fundació Joan Maragall.

“La mateixa prèdica de Jesús no és una mena de fet fortuït; té uns mecanismes basats en la culturització”, ha dit Sáez aquest dimarts a l'Institut de Recerca en Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna-URL, en un diàleg a proposta de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura.

Culturitzar el llegat cristià

L'autor considera fonamental aquesta distinció: “Jesús va ressuscitar morts, però no va convertir ningú per telepatia”. Com a exemple paradigmàtic ha parlat del recurs de les paràboles, que defineix com “una eina molt sofisticada des del punt de vista comunicatiu”. Entre d'altres coses, perquè requereix de la interpretació de qui les escolta.

El *Crist* de **Velázquez**, la *Passió segons sant Mateu* de **Bach**, l'obra del compositor estonià **Arvo Pärt** o, sense anar més lluny, el [mapping de les pintures de Taüll](#) es troben entre els exemples positius de culturització del llegat cristià que apunta en les 171 pàgines del seu darrer llibre.

La directora de l'Observatori, **Míriam Díez**, ha presentat a Sáez com un escriptor erudit i prolífic. Nascut a La Granja d'Escarp el 1964, l'autor ha publicat una trentena de llibres. Amb [El cos de l'esperit](#) fa una invitació a rellegir com el missatge cristià es fa matèria, palpable amb els sentits i transferible de generació en generació. Gràcies a la cultura, que considera vehicle i condició necessària.

El professor de filosofia i patró de la Fundació Joan Maragall **Ignasi Boada** recull aquesta idea a l'epíleg del llibre. Hi diu que “la desaparició del llenguatge que es proposa parlar de les grans qüestions d'ordre espiritual condueix a la desaparició de l'experiència”. Per això considera molt pertinent l'orientació de Sáez i constata la necessitat de “seguir elaborant obres de gran qualitat que reprenguin, de manera explícita o implícita, el missatge de l'espiritualitat cristiana”.

Catedrals plenes

Al diàleg de l'Observatori, Ferran Sáez ha defensat que “la idea de que s'ha perdut l'interès per l'espiritualitat és rotundament falsa”. I que es pot “constatar empíricament”. També ha dit que “les catedrals mai no havien estat tan plenes”. Però que són els turistes i no els fidels, qui les omplen. D'aquesta fotografia ha demanat extreure'n “conclusions sensates”.

En termes de culturització del cristianisme, considera que avui “no hi ha voluntat programàtica” per dirigir i respondre a aquesta situació. Pot ser perquè avui l'Església concentra esforços en “qüestions realment greus”, ha dit. L'exemple més clar el trobem aquests dies amb la [cimera contra els abusos a menors](#) convocada al Vaticà.

Els fangars del ciberespai

Díez ha preguntat a Sáez si actualment tenim qui produeixi cultura de prestigi, com Bach o **Giotto**. Entre els noms recents, Sáez ha aplaudit l'erudició d'**Umberto Eco** i la seva “novel·la extraordinària” *En el nom de la Rosa*.

En contrast, ha criticat frontalment l'estètica *kitsch*, que considera “inautèntica”. Al llibre posa en dubte la “fraseologia de manual d'autoajuda” que ha detectat “en certs fangars del ciberespai”. I ha atribuït una mena de “narcisisme amb mala consciència” als referents *new age*.

Una mirada cap els altres

“Em dona la impressió que això no porta cap a una esfera de valors preferibles”, ha apuntat durant el diàleg. De quins valors parla Sáez? Per exemple, d'ajudar a qui ho necessita. L'autor s'ha reconegut interpel·lat per la mirada que proposa la fe cristiana. “L'Evangeli t'obliga a mirar-als ulls i a reconèixer com a persona l'esparracat que viu aquí sota amb un tetrabrick de Don Simon”.

La professora Díez ha subratllat que Sáez descriu l'Evangeli com a “opció que requereix un compromís”. En concret, al darrer capítol escriu: “Aquesta opció implica –o més aviat reclama– una obertura a l'altre i una obertura al Misteri”.

Comptar el temps en segles

Sáez ha fet també una breu reflexió sobre la noció del temps: “Hi ha mirades immediatistes i hi ha gent que compta el temps en segles”. Com il·lustrar-ho? Amb l'anècdota del lutier a qui va encarregar la fabricació d'una viola de gamba: “Aquest instrument sonarà bé d'aquí a 150 anys”, li va dir l'artesà quan ja havia acabat la feina.

L'autor, que ostenta la col·lecció d'instruments privada més important de Catalunya, va tancar el diàleg amb una breu interpretació de shakuhachi. El so

d'aquesta flauta tradicional japonesa recorda el vent que passa pels boscos de bambú. De fet, Sáez explica que els monjos que la tocaven no la consideraven música, sinó un exercici de meditació: